18/06/2020

Ιστορικά στοιχεία για την νηστεία των Αγίων Αποστόλων

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κηφισίας, Αμαρουσίου, Ωρωπού και Μαραθώνος

Ένα κείμενο για την νηστεία των Αγίων Αποστόλων ανάρτησε στην επίσημη ιστοσελίδα της η Ιερά Μητρόπολη Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού. Ο συγγραφέας του κειμένου αρχικά αναφέρεται στο πώς γίνεται αυτή η νηστεία, τι καταλύουμε και πότε δηλαδή, ενώ, εν συνεχεία, κάνει μια ιστορική αναδρομή για να αναδείξει την αρχαιότητά της, την αξία και τη σημασία της.

Ακολουθεί ολόκληρο το κείμενο:

«Μία ακόμη περίοδος νηστείας είναι και η λεγόμενη νηστεία των Αγίων Αποστόλων, η οποία ξεκινά την Δευτέρα μετά των Αγίων Πάντων και λήγει την παραμονή της εορτής των Αγίων πρωτοκορυφαίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου στις 29 Ιουνίου.

Ονομάζεται νηστεία των Αγίων Αποστόλων, διότι προηγείται των δύο αποστολικών εορτών: της εορτής των Αγίων πρωτοκορυφαίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου (29 Ιουνίου) και της «Συνάξεως των Αγίων Αποστόλων» (30 Ιουνίου).

Η χρονική διάρκεια αυτής της νηστείας είναι μεταβλητή, επειδή η έναρξή της εξαρτάται από την κινητή εορτή του Πάσχα. Αρχίζει την Δευτέρα μετά την Κυριακή των Αγίων Πάντων και λήγει σταθερά την 28η Ιουνίου.

Κατά το ισχύον (νέο) ημερολόγιο δεν υπερβαίνει ποτέ τις 30 ημέρες. Υπάρχει ακόμα και περίπτωση (όταν το Πάσχα εορτάζεται μεταξύ 5 και 8 Μαΐου) να μην έχουμε καθόλου νηστεία.

Κατά την περίοδο της νηστείας αυτής δεν καταλύουμε κρέας, γαλακτερά και αυγά, ενώ επιτρέπεται η κατάλυση ψαριού. Φυσικά πάντοτε εκτός Τετάρτης και Παρασκευής.

Αν η εορτή των Αγ. Αποστόλων Πέτρου και Παύλου πέσει Τετάρτη η Παρασκευή, καταλύουμε μόνο ψάρι.

Ψάρι καταλύουμε και κατά την εορτή του Γενεσίου του Τιμίου Προδρόμου, δηλαδή στις 24 Ιουνίου, οποιαδήποτε ημέρα κι αν πέσει.

Η νηστεία αυτή είναι αρχαιοπαράδοτος στην Εκκλησία μας.

Πρώτος ο Μέγας Αθανάσιος αναφέρει νηστεία μιας εβδομάδος μετά την Πεντηκοστή. «Τη γαρ εβδομάδι μετά την αγίαν Πεντηκοστήν ο λαός νηστεύσας εξήλθε περί το κοιμητήριον εύξασθαι» (εγράφη περί το **357 μ.Χ.**).

Αυτός μεν αναφέρει την νηστεία αυτή αμέσως μετά την Πεντηκοστή, αλλά το βιβλίο των Αποστολικών Διαταγών, το οποίο έχει γραφεί πενήντα περίπου έτη αργότερα και απηχεί αποστολοπαράδοτες εντολές και συνήθειες, την αναφέρουν μία εβδομάδα μετά την Πεντηκοστή, δηλαδή μετά την εορτή των Αγίων Πάντων.

«Μετά ούν το εορτάσαι υμάς την Πεντηκοστήν εορτάσατε μίαν εβδομάδα και μετ’ εκείνην νηστεύσατε μίαν, δίκαιον γαρ και ευφρανθήναι επί τη εκ Θεού δωρεά και νηστεύσαι μετά την άνεσιν».

Όπως φαίνεται από το χωρίο των Αποστολικών Διαταγών, **η περί ης ο λόγος νηστεία σχετιζόταν με την χαρμόσυνη περίοδο από το Πάσχα μέχρι την Πεντηκοστή, μετά την οποία έπρεπε να επέλθει κάποιας μορφής αντίδραση, ώστε να μετριασθεί η χαρμόσυνη διάθεση**.

Επειδή οι Απόστολοι είχαν αρχίσει το κήρυγμα μετά την Πεντηκοστή, οι μετ’ αυτήν ημέρες ήσαν αφιερωμένες σ’ αυτούς.

Αναφέρουν για την αξία και τη σημασία της νηστείας:

1) **ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός:**

«Πρέπει καί ἡμεῖς, ἀδελφοί μου, οἱ εὐσεβεῖς χριστιανοί, νά νηστεύωμεν πάντοτε, μά περισσότερον τήν Τετράδη, διατί ἐπουλήθηκε ὁ Κύριος καί τήν Παρασκευή διατί ἐσταυρώθη. Ὁμοίως ἔχομε χρέος νά νηστεύωμεν καί τές ἄλλες Τεσσαρακοστές, καθώς ἐφώτισε τό Ἅγιον Πνεῦμα τούς ἁγίους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας μας καί μᾶς ἔγραψαν διά νά νηστεύωμεν, νά νεκρώνωμεν τά πάθη, νά ταπεινώνωμεν τή σάρκα, τό σῶμα».

2) ο Μέγας Βασίλειος:

«Μήν περιορίζεις ὅμως τό καλό τῆς νηστείας μόνο στήν ἀποχή ἀπό τό φαγητό. Γιατί πραγματική νηστεία εἶναι μόνο νά μήν κάνεις τίποτε ἄδικο. «Νά λύνεις κάθε δεσμό ἀδικίας». Συγχώρησε τόν πλησίον σου γιά τό κακό πού σοῦ ἔκανε καί ξέχασε αὐτά πού σοῦ χρωστάει».

«Ἡ νηστεία σας νά εἶναι καθαρή ἀπό δικαστικές πράξεις καί προστριβές. Κρέας δέν τρῶς, ἀλλά κατασπαράζεις τόν ἀδελφό σου. Νηστεύεις τό κρασί, ἀλλά εἶσαι σπάταλος στίς ἀδικίες. Περιμένεις νά ἔρθει τό βράδυ γιά νά φᾶς, ἀλλά ξοδεύεις ὅλη τήν ἡμέρα σου στά δικαστήρια. Ἀλοίμονο σέ κείνους πού δέν μεθάνε ἀπό κρασί, ἀλλά ἀπό τίς ἀδικίες».